

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Magni Servi Dei P. Julii Mancinelli Societatis Jesu

Cellesi, Jacopo

Oeniponti, 1677

XI. Quantum boni aliis missionibus præstiterit, & de periculis, ex quibus illum Deus liberavit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42734

inftar in terram jacta bonam vel statim, vel tandem fructus geminare vitæ æternæ.

C A P U T X I.

Quantum boni in aliis Missionibus præstiterit; & de periculis, ex quibus illum Deus liberavit.

Trajeit in
Asiam.

Episcopi
prisce mo-
ris.

Pompeja-
nus Colof-
sus.

Terras Lu-
therano-
rum attingit

Bizantio Pater Julius trajecit in Asiam, quæ ex adverso respicit Constantinopolim, dictam Nataliam. Illic videre fuit Chalcedonem civitatem antiquam Græcorum factam mapale. Attigit & Sardos, ubi Concilium celebratum à civitate dictum Sardicense. Hic Archiepiscopus homo prisce candoris, natus annos omninò septuaginta ex submissione animi circulum portavit ferreum ex collo pendulum, & Patrem Julium singulari cum charitatis affectu excepit, rogatum, ut se Romam secum perduceret. Etiam Scuttaros pervenit terram per frequentem, & quasi totam à Turca habitatam, in cujus tractibus multæ villæ & loca sunt pro recreatione magni Turcæ. Invisit antiquum & celebratissimum Dianæ templum montis in jugo altissimi exstructum, nunc magna cum sua consolatione conversum in Sacerdotum Græcorum templum in ipsis Bosphori faucibus; cujus ad pedem in medio Euximi maris canale colossus erectus stat Pompejanus. Multa ipsum oportuit pati in enavigando illo mari, quod propter continuas & turbidas tempestates Turcæ nigrum appellant. Coactus fuit sæpius exscendere in terram, uti Constantiæ, & Misembriæ, Archiepiscopatu, & civitate quondam nobilissimis, nunc autem ignotis villis. Intravit in ostia Danubij, & navigato eo flumine trajecit in Walachiam, & Moldaviam terras ministris, & mercatoribus Lutheranis infectas, qui illuc ex Pannonia trajecerant. In civitate Safforum Provincia

vinciæ Metropoli, & Ducis five Waivodæ regiâ statuerat operari sacris in templo Latino à Lutheranis usurpato, & propterea vexillis, & armis militaribus pleno in muris & pavimento expressis. In sepulchris quoque figuratæ erant tubæ, & moriones cum pennis in capite, & galeis, loco crucis & aliorum pietatis veteris signorum. Vestium Sacerdotalium apparatus custodiebatur à figulo Lutherano. Et cum pater circumspectè inspiceret petram consecratam, vidit illam dissolutam, & absque consuetis reliquiis; proinde procedendum fuit ad ædem Armenorum, qui ipsi libentissimè annuerunt celebrandi facultatem, sed & hic sacrificium impeditum fuit metu hostiarum, quibus illi Sacerdotes utuntur, quæ sunt in formâ placentarum digitum densarum, in medio signatæ tabellarum ritu saponacearum, quæ Venetiis vel Bononiâ afferri solent; nec sciebatur, utrum essent azymæ, an fermentatæ. Reversus itaque ad primam Ædem cum populo numerosissimo institutum Italarum, Græcorum, Moldavorum, Teutonum magnam partem Lutheranorum, ferventissimam illic concionem æquali cum fructu & eorum solatio habuit; sermones autem, quos Pater Julius cum illis populis miscebat, sic ut plurimum probabantur, ut Bartholomæus nobilis Albanensis militiae clarus, & Waivodæ percarus cum multis aliis eum illic conati sint retinere, ut in aliqua earum civitatum, in qua sedes vacabat, Episcopum crearent. Verùm is efficacissimè se opposuit, si tamen fieri superiorum cum venia potuisset, libentissimè illic, ut privatus mansisset illorum bono populorum, qui antea latini omnes, nunc exceptâ unica Bruti familiâ, sacerdotum inopiâ transferant in ritum Græcorum. Aliter nec per animi sui demissionem ac modestiam, nec per regulas instituti sui unquam daturus fuerat consensum. Hoc tamen utilitatis traxit ab amore illius devoti Domini, ut per auctoritatem suam Ducem cõ-

Templa
Lutheranorum.

Hostiæ instar
placentarum.

Concionatur
Lutheranis cum
fructu.

Colloquia
cum eis.

Perunt illum
Episcopum.

Veraatur
admittere
ministrum
Luthera-
num.

Amor &
reverentia
mercato-
rum Italo-
rum in P.
Julium,

Venit
Cracco-
viam.

Sodalitium
octavo
quoque die
confiten-
tium.

Explanat
Casus con-
scientiæ.

permoverit ad ferendam suis subditis legem; ne porro va-
falli sui, terræ, communitates ullum reciperent Sacerdotem
vel Ministrum Lutheranum, qui secus fecissent, gravissimis
subjacerent pœnis. Hinc persecutus est iter suum in Po-
doliâ, inde in Russiam, ubi perlitavit, & plurimùm boni
contulit ad salutem mercatorum Itolorum, & Armeno-
rum, à quibus & ipse demonstrationes vicissim accepit
amoris cujusdam singularis & eximij: Causa fuit, eo ipso
quasi momento temporis Româ rediisse eorum quosdam
mercatores, referentes gratias extraordinarias suæ nationi
exhibitas à summo pontifice.

Leopoli illum domum suam accepit Archiepiscopus
ille societatis amantissimus, illumque per duos omninò
menses detinuit, nec aliter eum tractavit, quàm fratris loco
publicè gloriatus penes se habere hospitem sanctum, & to-
to illo tempore eo uti voluit à Confessionibus arcanis. Ve-
nit hinc Craccoviam civitatem regiam Poloniæ, ubi Col-
legium est Societatis, in quo multum pro gloria Dei elabo-
ravit. Magnus ad eum concursus fuit confessionis causâ,
nobilium illius Catholicæ Vniversitatis discipulorum; nec
non & unius percelebris Doctõris, qui antehac non ità be-
ne affecti erant erga Societatem. In summa ejusmodi fer-
vor in illis excitatus fuit, ut ille, quem dixi Professor, aliq;
multi primæ nobilitatis adolescentes nomen certatim de-
derint Societati, & plures alios religiosorum ordines ambi-
verint. Instituit illic, vel potius dissolutum restituit sodali-
tium quadraginta quinque nobilium Juvenum, qui octavo
quoque die sacramenta frequentant; collegit etiam con-
ventum Sacerdotum, quibus prælegebat, & explanabat Ca-
sus conscientiæ, & aliis exercitationibus piis & sanctis exco-
lebat eorum mores. Brevis hic commoratio Patris Julij
fuit. Vienna illud Austriæ evocabat, quò unà cum duobus
Comitibus Lutheranis contendit, quo in itinere continuæ

ejus

ejus actiones erant recitare coronam, legere Horarum pen-
sum, quod nos Breviarium dicimus, alias pietatis persolve-
re orationes, de quo Lutherani, quorum ad latus Pater Ju-
lius affidebat in curru, non solum nullo tædio afficieban-
tur, verum etiam ad cauponas eum secum heterodoxas de-
ducebant; atque illic, ubi mensæ ritu Catholico bene pre-
cabatur, & remotis epulis gratias agebat, nihil prorsus mo-
lestiæ ipsi inferebant. Diebus inde, quibus nobis interdi-
ctum est vesci carnibus, nunquam ausi sunt curare illam
mensæ inferendam; vel enim aliâ separata in mensa asse-
derunt, vel etiam jejunavere à carnibus. Sic itidem Sile-
siam, Moraviam, & Bohemiæ confinia peragravit, donec
Austriam & Viennam tenuit, ubi aliquot mensibus substi-
tit; nec aliud de ipso illic lego, nisi multo cum exemplo
cæterorum vixisse. Quæ attestatio causâ est, ut debeamus
dicere, cum in omni loco, ubi agebat, semper ediderit boni
specimina exempli, eum hic singularis cum exempli laude
fuisse versatum. Certum est ejus integritatem hic loci
præsertim valuisse contra malos Dæmones, prout dicetur
alio loco.

Proficisci-
tur Vien-
nam Au-
striæ.

Lutherani
accommo-
dare se
P. Julio.

Vienna
magno
cum exem-
plo degit.

Post hæc vox obedientiæ illum vocavit in Italiam, &
in hoc itinere quasi perpetuò oportebat illum transire per
loca & terras Lutheri fermento inquinatas; nihilominus
semper vespere in oculis seductæ plebis solitus est horarum
dimensionem persolvere; & manè tempestivè facere ad aram,
verum in templis Catholicorum. Et hoc ipsum multis illi
munusculis constitit, quin & ære, ut vel se eò ducerent, vel
templi fores reserarent. In tot, tamque longis itinerum am-
bagibus unusquisque facilè de se conjiciat, quantum ipsi
patiendum fuerit pro salute proximorum, quibusque peri-
culis objiciendum proprium caput. Paucula duntaxat de
multis refero, ex quibus divina illum misericordia liberum
voluit, ut appareat, quàm pretiosa ejus salus in oculis Dei

Valuit
præsertim
contra Dæ-
mones.

In mari
quadriduo
jactatur.

Ratio ca-
pessendi
somnia.

Disponit se
ad mortem.

Capit ali-
quid somni

Etiam alia
navis suam
ipsi salu-
tem adscri-
bit.

existiterit, qui pro gloria numinis, & proximorum salute non dubitavit suam tot dimicationibus objectare. Cum vela faceret Anconâ Ragusam, navis per ipsum quadri-
duum jactabatur in mari tempestate maximâ, nec minùs nausêâ quassabatur Patris Julij eversus stomachus, dum per violentiam, quod ipsi necessarium in alimentum suggerebatur, regerebat. Accessit difficultas capeffendi somni, quem conciliandi nullum locum inveniebat. Et quia in loco clauso plus incommodi percipiebat, collocavit se sub mensâ, in qua manducabantur cibi, ut ne omnium omninò oculis esset expositus. Quarta nocte tantum aquæ navis admisit, ut nautæ cum vectoribus exhauriendæ sentinæ minimè suffecturi, cum non procul abessent ab interitu, alta peterent, futuri promptiores hic in scapham desiliendi, ille captandi tabulam, cujus auxilio enataret. Tum enim verò Julius solus ingressus conclave juxta puppim, factâ prolixâ oratione, flagellatione, & duobus examinibus generali & particulari, elicito intenso Contritionis actu, dispositus, quod in ipso erat, ad mortem, cum amplius non posset resistere vigiliis & inedia conversus ad Dominum; En mi Deus! dicebat, feci per vires, quantum licuit, nunc saltem cum animo & corpore deficio, nunc, oro te, saltem aliquantillum somni mihi, & quietis indulge. Hoc dicto abjecit se humi, & mox placidè obdormiit usque in alterum lucescentem diem. Interquievere etiam paulatim (dante hoc Deo Julij orationibus) jactationes maris, imò & socij, qui collecti ex timore ad aspectum auroræ invenerunt ipsum solum mira cum tranquillitate dormientem, id quod summopere admirati, nihil perterritum fuisse ad tam præsentem intentatam omnibus mortem, suam & ipsius salutem ejus meritis & precectioni adscriperunt.

Geminum huic discrimen experta alia navis in mari nigro etiam ejus intercessione salva evasit. In hac navi

Pater

Pater Julius alium locum non habebat, nisi sub abscessu, vel fenestra sentinæ, ubi præter intolerabilem, qui ipsam affligebat, fatorem, quoties noctu trahebatur sursum aqua, tantum magnam partem in ipsius caput recidebat, gaudentis ita se vivere etiam dormientem posse cum occasione duplicis de se reportandæ victoriæ. Illo sic qualem-cunque capiente somnum forsitan in pœnam illorum, qui ipsum ad locum tam indecentem detrudi permiserant, surrexit gravissima ab usque imo profundi maris procella, aër etiam contenebratus & convolutus inter densissimas pluvias, & effusum nimbum, inter fulgetras & tonitrua, inter fulmina ita frequentia, ut sequens invaderet spatium prioris necdum finiti. Hæc omnia eum navigantibus incussere terrorem, quem præsentanea solet mors incutere, præsertim in umbilico noctis, ubi obscurum & renebræ omnem artem nauticam frustrantur, & impediunt. Maximum discrimen imminebat à ventis, qui in seipsos furiosi & pugnaces coegerant nautas omnem suam spem salutis collocare in anchoris, quas demiserunt. Sed & ista spes brevi evanuit; ventorum namque rabie mox disruptis funibus navis imprudenti permissa fortunæ arbitrio, & impetui ad evidens naufragium festinabat. Tum enim verò & vectores & nautæ tenere se pro hominibus in faucibus mortis relictis, & desperatis, cursitantes huc illuc, plangentes, & percutientes pectora, aut capillos evellentes, projicientes se in terram, necquicquam vocantes iste patrem, matrem ille; alij uxores, alij filios miserabili planè, sed parum laudabili spectaculo, neminem unum inter eos fuisse, qui in ultimo rerum ac salutis periculo, auxilium & nomen Domini imploravit. Quate Pater Julius zelo succensus in medio illorum imperterritus discursans prostravit se in genua, orans atque obsecrans misericordem Deum pro binâ miserorum illorum salute; inde vertit se ad ipsos, & cohortans,

La commoda navigationis.

Nec ulla spes in anchoris.

Tempesta maxima.

Schema pereuntium.

Julio salus eorum cordi est.

hortans, ut idem facerent, iussit ponere in Deo spem suam, non defore ejus auxilium in tempore opportuno. Nec multum intercessit moræ, cum ejus promissio impleta est, navim divinâ aurâ præter omne humanum consilium ac spem in terram subtrahente, & extra periculum ponente.

Aliud prio-
re majus
periculum.

Sollicitudo
pecuniã-
rum.

Voto facto
moveretur
navis.

Ditant æ-
diculam.

Majorem hac aliam quoque gratiam nacta est hæc ipsa navis octo vel decem millibus ab ostio Danubij, in hunc fluvium ingredi debebat, quoniam autem glebæ ac luti tantum illatum erat in mare, ut in ea arena fixa & immobilis nulla aut arte & vi, quantumcunque tandem ad moverent, nec minimum dimoveri posset, longè major hic præsens timor præterito evasit, major etiam clamor & desperatio ejulantium. Jam institores protractos sacculos pecuniã refertos sub axilla ligaverant, jam jam commissuri & se & sua nataturi erant, morituri, ne morerentur. In hac gravissima pugna & conflictu Pater Julius facta calidissima oratione ad Deum animavit quoque reliquos, ut ad eundem recursum facto votum conciperent visitandi templum, quod in ingressu Walachia non procul hinc exstructum peregrinorum pietate & frequentia efflorescere inciperet: protinus ab omnibus ex templo factum prostratis in actu submississimæ adorationis. Ecce autem mirum dictu! navis seipsam, nemine manum & brachia commo- dante, levat ac sponte sua movetur. Vnde resumptis ani- mis, arte, ac gubernaculo remonis, expansis velis, despera- tum prius, & facillimum habuere in flumen ingressum. Excensione factâ liberârunt se voto, & ædiculam illam in- ter densa silvarum magnificis donis locupletavere. Hic conscientia optimum Patrem Julium aliquantum remo- mordit se intus tacitè accusantem, quod in communi omnium terrore ipse solus non timuisset, sed animo & cor- pore tranquillo Breviarium & horas consuetas recitasset, metuens, ne forsan hæc sua fuisset & superbia & præsum- ptio

ptio occulta, unde coram tribunali divino, se quantum potuit, reum peregit veniam omnium suarum rogans culparum. Verum per quantum cumque ipse signa daret, à se timeri mortem, nunquam tamen ipsi hucusq; evenit mors propter duas causas; prima erat, internus spiritus ipsi dictans; Jam non est tibi cogitandum de morte, quia jam mortuus es in ingressu religionis. Quia etiam quid dulcius morte sub aquis obitâ? quæ subito, ubi penetraverint, exanimant, id quod hæcenus cum desiderio expectasti? Altera erat securitas, quâ animi certior reddebatur, se in illo periculo nequaquam moriturum, sed evasurum liberum, adeò, ut tum ei signum dedisse timoris, videretur mera hypocrisis. Vnde colligas licet, quàm procul abfuerit ille à nimio hujus vitæ amore, & quanto teneretur desiderio citò perfruendi Deo; signa profectò consummatæ perfectionis, & unionis Dei cum anima suâ, adeò ut præsentem illam lucem cœlesti clarè prævideret futuros eventus, quæ ipsum in repentinis illis casibus non sineret vel dubitare vel timere. Longè clarius ac sensibilius prævidit ipse nec se, nec suos socios perituros in sequenti periculo.

Signa consummatæ perfectionis.

Navigante illo mare Moræ, sive Achaicum versus Algerum, exorti sunt venti Australes sic violenti, ut concitato in miram altitudinem pelago fluctus velut montem opponerent aheneum, quem nulla facilè parva navis ex iis, qualibus vini dolia Surrento advehuntur Romam, superet aut perfringat. Vis aquæ tanta incubuerat foris, & aspererat corpora, ut perseverante identidem submersionis periculo, innatarent, & permaderent planè fluctibus, & intus humor salus afficeret viscera. Ventriculi vectorum languebant non solum eorum, qui maris impatientes erant, sed & nautarum jam nausæ, & nautæ assuetorum. Jacebant proinde per carinam fusi mentis & brachiorum inopes. Et jam quintus ibat dies, cum nihil cibi ad instaurandas

○

randas

P. Julius in
periculis
orat.

Invocat So-
cietatis ho-
mines in
Cælo.

Noluit
funderè
preces pro
se.

Sed bene
pro aliis.

randas vires gustassent. Pater Julius non minùs quàm alij corpore languidus, sed animo erectior conatus est illos in spem atque fiduciam erga Deum erigere. Exorsus de genu orationem ab invocatione sanctissimæ Triados progressus est ad exorandam Maris Stellam, Virginem Mariam, tum Sanctorum omnium imploravit opem; inde animo & voce ad beatos & sanctos Societatis Cœlites convertit sese, qui, ut ipse dicebat, cœlo stabant aperto inter Angelos, & innumeros Sanctos placido & subridenti vultu, illumque animabant; confideret, nullum fore periculum. Secundum quæ cœpit aspirare tranquillitas, & facile navis optatum obtinuit portum. Hanc ipsam visionem habuit & in reditu ab hoc itinere, cum secum magnum captivorum numerum veheret ingenti ære & sumptu redemptorum. Postquam enim navis, quâ vehebantur, plus fatis, accepisset inimicum imbrem, ut opus fuerit supra eam novum exstruere tabulatum, quò esset pro navigatoribus receptus, & illa media supra ferretur, media infra aquas, ex uno præsertim latere, ubi tota inclinabatur deorsum, nec vis ventorum sineret verti vela, in quam oportebat partem, ipse, cum posset se in puppim recipere, quò erat invitatus, noluit se eò conferre, sed inter misellos illos captivos, qui jacentes expectabant interitum, melius judicabat inter ipsos animantem eos ad fortiter oppetendam mortem, & ipsum se emori, quàm porrò servare vitam suam: nec unquam adduci poterat, ut funderet pro se preces, totus cupidus eo loci ponendi exuvias tabernaculi sui, ut citiùs ad intuendum dilectum suum, ad quem tantoperè anhelabat, perveniret; movit tamen illum ad pietatem illorum pauperum captivorum extrema calamitas post tam longam servitutem domesticis plurimùm necessariorum, movit domesticorum, filiorum, ac nepotum expectatio. Quare pro illis Deum obnixè obtestatus gratiam modo supra relato obtinuit.

nuit. Qui pro salute corporis proximorum noluit se subducere discrimini capitis sui, multò magis sese obtulit pro salute & incolumitate animorum: Specimen ecce unicum!

In quinqueringi, quæ conflixerat, erant triginta vulnerati, nullus Sacerdos, qui in extremo illo articulo moribundis assisteret, nox fuit, & mare usque adeò incitatum, ut sani non longiùs abessent ab interitu, quàm fauciati. Pater Julius omni modo contendit ad illam quinqueringem advolare, ut aliquid opis, si quam posset, afferret periclitantibus. Frustra erant, qui eum ab eo dehortabantur consilio, frustra, postquam jam erat in mari, clamores & nutus, quos dabant stantes in litore, quàm manibus, quàm galeris, aliquot nostri, videntes illum propeare in evidens discrimen: ipsimet in quinqueringi præfecti submonebant, ut rediret in terram, nam procellam increbrescere, & periculum majus fieri. Intravit ille tamen navim certus amittendi vitam, ne Deus amitteret tot animas, & Deum tot animarum. Evénit autem contra omnem humani consilij rationem. Deus, ut suum servum servaret incolumem, servavit illius merito universos.

Mortem
non timer,
ut subve-
niat peri-
clitantibus

Servat
omnes
Deus ut
Julium
servet,

Nimis excresceret volumen, si vellem ex professo referre, quoties Pater Julius per evidens miraculum ereptus fuerit periculis fluminum, periculis in mari, periculis præcipitiorum, ex quibus Deus illum semper modis singularibus incolumem voluit; argumento plus quàm manifesto, & claro, quàm ipsi cara esset vita ipsius, per quem tot animarum ab exitio liberarentur sempiterno. Verum qui brevi compendio, & quasi obtutu videre volet uno, quantà Deus curam, & sollicitudinem usus sit in conservandam servi sui vitam pro gloria suam, & quanto vicissim ille studio incubuerit in adducendam ad Dei amorem, ejusque nomini devotas, & sacræ ejus legi initiatas animas, percurrat obiter absque eo, ut ego hic multa afferre in medium cogar, mente atque

Hinc map-
pa Geogra-
phica.

P. Julius &
Deus cer-
tant inter
se.

animo magnam mundi partem à Patre Julio emensam. Reliquit hac de re mappam Geographicam suo pugno eleganter delineatam, hodiéque quasi sacras reliquias à Petro Francisco pronepote asservari solitam. In hac videre est, eum animarum causâ tres mundi partes, Asiam, Africam, Europam sic percurrisse, ut in multis provinciis & regionibus non reliquerit terras, castella, & vicos, in quibus non ferventes per conciones & missiones disseminaverit Evangelium Christi; & hoc totum ætate jam devexâ, corpore senili, & infirmo, inter latronum pericula, inter hæreticos & infideles, in fame, & paupertate, inter tempestates, & insidias, inter gravissimas omne genus persecutionum procellas, & concludet ambos inter se certasse, Julium in obijciendo mille discriminibus capite suo pro amore Dei, & Deum in præservando ipsi salutem corporis pro salute proximorum, deducendo illum miris modis ad ætatem valdè longævam octoginta & unius annorum, ut eum denique ad condigna tot meritis & laboribus præmia evocaret, non ex uno maris fundo, aut procellosi fluminis æstuario, non per fulminei tyranni acinacem, non ab infami patibuli arbore, prout ipse toties optaverat, & aggerata ipsi pericula sæpè spem fecerant, verùm de media fratrum corona sibi carissimorum, de fertilissimo Italiæ climate, inter populorum plausus, & teneras amicorum lacrimas, ut omnes facile ex placido & glorioso mortis genere arguerent, cum æternum beatè incepisse vivere.

C A P U T XII.

Ter beata Patris Julij Mors.

POSTEAQUAM Pater Julius quasi toto vitæ suæ decursu magnam mundi partem in continuis missionibus ad redimen-